

Schoolondersteuningsprofiel

OBS 't Swannestee

2023-2027

obs **'t Swannestee**

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Algemene gegevens	5
<i>Contactgegevens</i>	5
<i>Huisvestingssituatie en faciliteiten</i>	5
<i>Missie en ambities passend onderwijs Ambion</i>	5
<i>Missie en visie van onze school</i>	6
<i>Beschikbare expertise binnen de school</i>	6
3. Basisondersteuning	7
<i>Handelingsgericht werken (HGW)</i>	7
<i>De bovenschoolse ondersteuningsunit (BOU)</i>	8
Orthopedagogen	8
Specialisten.....	8
<i>Aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen</i>	9
<i>Aanbod voor moeilijk lerende leerlingen</i>	9
<i>Aanbod voor kinderen met leesproblemen en dyslexie</i>	10
<i>Aanbod voor kinderen met reken- en wiskunde problemen en dyscalculie</i>	10
<i>Aanbod voor leerlingen met Nederlands als tweede taal (NT2)</i>	12
<i>Aanbod voor leerlingen met een lichamelijke beperking</i>	12
<i>Aanbod voor langdurig zieke leerlingen</i>	12
<i>Aanbod voor kinderen die medicijnen gebruiken of waarbij medische handelingen moeten worden verricht</i>	12
<i>Aanbod voor leerlingen op sociaal-emotioneel gebied en gedrag</i>	12
4. Extra ondersteuning	13
<i>Algemeen</i>	13
Onderwijs-zorgarrangementen in samenwerking met ketenpartners	13
Aanbod voor leerlingen met een taal ontwikkelingsstoornis (TOS)	14
Aanbod voor leerlingen met een visuele beperking.....	14
Aanbod voor leerlingen met een auditieve beperking	14
<i>Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)</i>	14
5. Verwijzing naar het speciaal (basis) onderwijs	14
6. Zorgplicht en grenzen aan de mogelijkheden van de school	15
7. Plannen en ambities	16

<i>Het versterken van de ondersteuning en het vergroten van de draagkracht van leerkrachten zodat zij het verschil kunnen maken voor hun leerlingen.....</i>	<i>16</i>
<i>Leerkrachten versterken hun differentiatievaardigheden zodat alle leerlingen zich optimaal ontwikkelen, zo thuis nabij mogelijk .....</i>	<i>16</i>
<i>Het versterken van het aanbod voor het jonge kind van 2-7 jaar in een doorgaande lijn in samenwerking met de peuteropvang, zodat jonge kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.....</i>	<i>16</i>
<i>Het verrijken van het aanbod voor onze (hoog)begaafde leerlingen en voor onze bovenbouw leerlingen die 'leren door te doen' .....</i>	<i>17</i>
<i>Het versterken van de samenwerking met onze zorgpartners in de gemeente Heerenveen en de gemeente De Fryske Marren.....</i>	<i>17</i>
<i>We dragen bij aan een dekkend onderwijsaanbod in de regio Heerenveen-Joure, zodat we alle kinderen een passende onderwijsplek kunnen bieden zo thuis nabij mogelijk.....</i>	<i>17</i>
Bijlage I Samenwerkingsrelaties ketenpartners	19

1. Inleiding

Met de invoering van passend onderwijs zijn scholen verplicht een keer per vier jaar een schoolondersteuningsprofiel (SOP) op te stellen (Wet op het Primair Onderwijs, artikel 8, lid 5 en Wet op de Expertisecentra, artikel 11, lid 2). Een SOP is een omschrijving van de basis- en extra ondersteuning die een individuele school binnen een samenwerkingsverband kan bieden. Het SOP heeft een functie bij de uitvoering van de zorgplicht van schoolbesturen en bij het realiseren van een dekkend aanbod van onderwijs en ondersteuning in de regio. Dit laatste is een verantwoordelijkheid van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Het bevoegd gezag stelt ieder schooljaar het SOP vast. De medezeggenschapsraad van de school heeft adviesrecht.

Het SOP maakt voor ouders, leerlingen en anderen inzichtelijk wat de mogelijkheden en de grenzen van de school zijn. In ons samenwerkingsverband passend onderwijs Friesland maken we onderscheid tussen de volgende varianten van ondersteuning: de basisondersteuning op de basisschool, de extra ondersteuning op de basisschool, plaatsing op een school voor speciaal basisonderwijs en plaatsing op een school voor speciaal onderwijs.

In het voorliggende SOP wordt beschreven hoe wij de basisondersteuning op onze school vormgeven en wat de extra ondersteuningsmogelijkheden zijn. Waar onze grenzen en ambities liggen en welke randvoorwaarden voor ons belangrijk zijn.

2. Algemene gegevens

Contactgegevens

Naam school	OBS 't Swannestee
Adres	Tsjillanleane 32, 8525 GR Langweer
Telefoon	0513-499375
E-mail	swannestee@ambion.nl
Website	www.obstswannestee.nl
Directeur	Thijmen Krikke
Intern begeleider	Irene Neelis
Bestuur	Stichting Ambion
Bezoekadres bestuur	Van Leeuwenhoekweg 10, 8451 CN Oudeschoot
Telefoonnummer bestuur	0513 - 65 66 44
Email bestuur	info@ambion.nl
Kamer van Koophandel	
Website bestuur	www.ambion.nl
Samenwerkingsverband	Samenwerkingsverband passend onderwijs Friesland po 21-01
Website samenwerkingsverband	www.passendonderwijsfryslan.nl

Huisvestingssituatie en faciliteiten

In ons schoolplan en in onze schoolgids hebben we uitgebreid beschreven waar onze school voor staat, wat onze doelstellingen zijn en wat we onze leerlingen en ouders te bieden hebben. OBS 't Swannestee is een dorpschool met 4 combinatiegroepen van rond de 18 leerlingen. Alle leerlingen gaan in principe naar deze school wanneer kan worden voldaan aan de ondersteuningsbehoefte. Sinds schooljaar 2022-2023 volgen een aantal Oekraïense leerlingen onderwijs op 't Swannestee. De school beschikt over 5 lokalen, een speellokaal en een peuterspeelzaal. Het team bestaat uit 8 leerkrachten, 2 onderwijsassistenten, een intern begeleider en een directeur. De school beschikt over een speellokaal waarin de bewegingslessen van groep 1 en 2 worden gegeven. Groep 3 t/m 8 krijgt gymles in de sporthal welke vlak bij de school is gelegen. De school beschikt over een rolstoelvriendelijk toilet. De bibliotheek is op zolder gevestigd. De school beschikt over een mooi groot speelplein waarop een pannakooi is gevestigd.

Missie en ambities passend onderwijs Ambion

Passend onderwijs geeft iedere leerling met een extra ondersteuningsbehoefte de kans op onderwijs en een ondersteuningsarrangement dat aansluit op de onderwijs- en ontwikkelbehoefte van de leerling. Het onderwijs is zo thuisnabij en regulier mogelijk.

- Wij streven naar een hoog niveau van basisondersteuning op alle scholen, zodat kinderen zoveel mogelijk onderwijs kunnen volgen in de eigen woonomgeving. Wij stemmen ons aanbod af op de mogelijkheden en de behoeften van onze leerlingen.
- Wij hebben hoge verwachtingen van onze leerlingen en streven naar gelijke kansen voor alle leerlingen om uit te stromen naar het voortgezet onderwijs passend bij hun mogelijkheden.
- Leerkrachten vormen de spil van ons onderwijs en de eerstelijns ondersteuning aan leerlingen. We willen dat onze leerkrachten voldoende kennis en vaardigheden hebben om hun onderwijs goed af te stemmen op de behoeften van de leerlingen.
- Passend onderwijs geven wij samen vorm. We willen zorgen voor adequate ondersteuning van de leerkrachten door de inzet van intern begeleiders, onderwijsassistenten, specialisten

en de bovenschoolse ondersteuningsunit. We stimuleren leerkrachten om gebruik te maken van elkaars expertise en om zich verder te ontwikkelen.

- Door onze handelingsgerichte manier van werken, signaleren wij vroegtijdig, gevolgd door een handelingsgerichte aanpak. Hierbij zetten we ons in voor een effectieve samenwerking met onze zorgpartners. Deze samenwerking gaat uit van de gedachte: één kind, één plan.
- Ouders zijn onze partners. We nemen ouders als ervaringsdeskundigen serieus.
- Leerlingen betrekken we bij hun eigen specifieke leerproces.
- Wij streven naar een organisatie van passend onderwijs met zo weinig mogelijk bureaucratie.
- Wij zetten in op het voorkomen van thuiszittende leerlingen en zorgen voor het vroegtijdig betrekken van de leerplichtambtenaar, onderwijsadviseur van het bestuur en van het samenwerkingsverband passend onderwijs Friesland.
- Wanneer het in het belang is van de ontwikkeling van een leerling, dan begeleiden wij de leerling zorgvuldig naar een speciale onderwijsvoorziening.

Missie en visie van onze school

Onze missie en visie staat beschreven in ons schoolplan 2023-2027.

Op OBS 't Swannestee werken leerlingen, leerkrachten en ouders samen in geborgenheid en veiligheid.

We willen op een respectvolle manier met elkaar om gaan. Ook vinden we het belangrijk dat er sprake is van ordelijkheid en netheid. Daarnaast zijn we een school waar ieder kind zich in zijn eigen tempo zo breed mogelijk ontwikkelt, zowel sociaal-emotioneel als op het gebied van het leren.

We willen een school zijn die openstaat voor veranderingen in de samenleving om kinderen voor te bereiden op deelname in die samenleving, waarbij samenwerken en zelfstandigheid een duidelijke plaats wordt gegeven binnen het onderwijs.

Met betrekking tot de verscheidenheid in godsdienst en levensbeschouwing zijn we gericht op een respectvolle benadering en verdraagzaamheid.

Wij willen een dorpschool zijn waarin wij actief deelnemen aan het dorpsgebeuren en zoeken naar verbindingen met andere clubs/ organisaties in en om Langweer. Denkend hierbij aan sport en cultuur.

Ook willen wij een school zijn voor alle kinderen in en om Langweer in de leeftijd van 4 tot 12 jaar. Kinderen die het reguliere basisonderwijs niet kunnen volgen willen wij uit sociale overwegingen betrokken houden bij de school.

Om het gewenste onderwijs te kunnen realiseren beschikt onze school over enthousiaste en vakbekwame medewerkers. Er wordt samengewerkt in teamverband en onze professionele ontwikkeling wordt afgestemd op onze schooldoelen en op de bekwaamheidseisen zoals geformuleerd in de wet BIO.

Er wordt adequaat omgegaan met verschillen tussen leerkrachten, er kan gebruik gemaakt worden van elkaars competenties. Er wordt systematisch gewerkt aan het verbeteren van het persoonlijk functioneren t.a.v. het werk in de school. Er wordt gewerkt met resultaatgerichte doelen. Dit alles in een rijke leeromgeving.

Beschikbare expertise binnen de school

Remedial teacher, lees coördinator, Hoogbegaafdheid specialist, Beeldbegeleider, CLB.

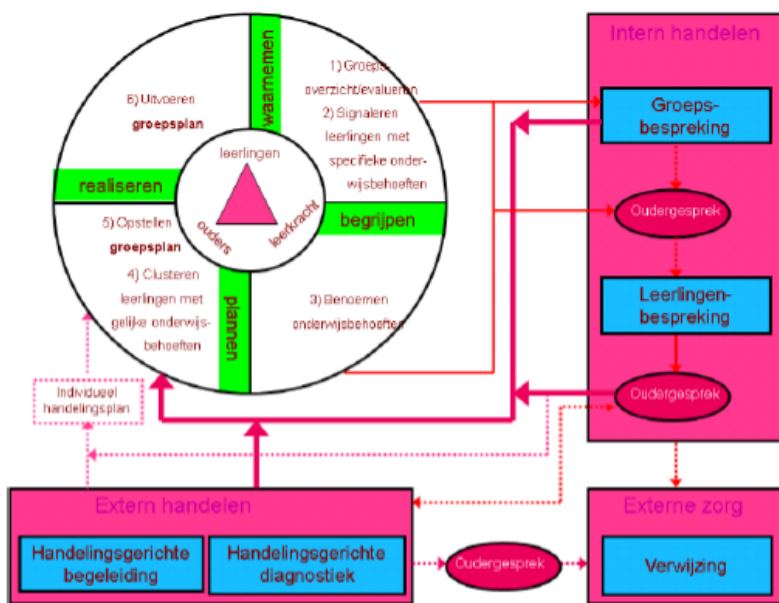
3. Basisondersteuning

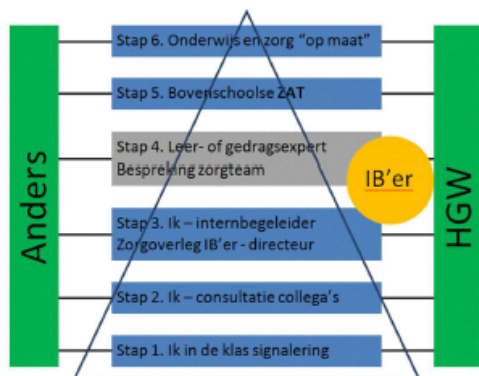
Handelingsgericht werken (HGW)

De basis van ons onderwijs is het handelingsgericht werken. Dit is de handelings- en oplossingsgerichte houding waarbij we kijken naar de totale ontwikkeling van het kind. Met handelingsgericht werken wordt het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De kern van handelingsgericht werken is de cyclus van plannen, uitvoeren, evalueren/analyseren. Hierin is proactief handelen het uitgangspunt. In de uitvoering bieden leerkrachten structureel didactische differentiatie (instructie, feedback, oefening) vanaf groep 1 t/m groep 8.

Op elke school van Ambion wordt de leerkracht ondersteund bij het doorlopen van de cyclus van handelingsgericht werken. De intern begeleider is hierbij de coach van de leerkracht. De intern begeleider hanteert vier ankerpunten in de begeleiding: de groepsbespreking, de leerlingbespreking, het klassenbezoek en het CLB-gesprek (Consultatieve Leerling Begeleiding).

Ouders en leerlingen worden betrokken in de cyclus van handelingsgericht werken. Leerkrachten en/of de intern begeleider voeren 'kindgesprekken' met leerlingen over de benodigde ondersteuningsbehoeften.

Stap 1. De Leerkracht is de groep werkt handelingsgericht.

Stap 2. De leerkracht consulteert collega's. (Reflectie op handelingsvragen).

Stap 3. De leerkracht overlegt met IB 'er (en directeur).

Stap 4. HGPD-gesprek.

Stap 5. Bespreking in BOU en/of zorgplatform

Stap 6: Aanbod op maat voor de leerling.

De bovenschoolse ondersteuningsunit (BOU)

De bovenschoolse ondersteuningsunit (BOU) richt zich op de ondersteuning en begeleiding van alle scholen van Ambion bij de uitvoering van een passend onderwijsaanbod voor leerlingen met specifieke (extra) ondersteuningsbehoeften. De BOU is een multidisciplinair team met een vaste kern en een flexibele schil. Dit om enerzijds stabiliteit en kwaliteit te waarborgen en anderzijds gebruik te maken van specifieke expertise binnen en buiten het schoolbestuur.

Orthopedagogen

Het accent van de ondersteuning van de vaste kern van orthopedagogen van de BOU ligt bij het uitvoeren van Handelingsgerichte Proces Diagnostiek (HGPD). Het uitgangspunt is, dat eventuele diagnoses en classificaties ondersteunend zijn aan het handelen. We koersen op het vroegtijdig betrekken van de orthopedagogen. We zien ouders als ervaringsdeskundigen van hun kind, die door de school eveneens vroegtijdig meegenomen worden in het proces. Daarom sluiten ouders altijd aan bij het HGPD-gesprek met de orthopedagoog leerkracht en intern begeleider.

De werkwijze van de BOU wordt gekenmerkt door korte lijnen. Er wordt open en transparant gewerkt vanuit een pedagogisch optimisme, waarmee de BOU vertrouwen in alle betrokkenen uitstraalt. De BOU heeft jaarlijks een evaluatiegesprek met de intern begeleider en de directeur van de school om de ondersteuning af te stemmen en waar nodig te optimaliseren.

Specialisten

De flexibele schil bestaat uit specialisten binnen en buiten Ambion.

- Reken- en taalspecialisten voeren nadere diagnostische onderzoeken uit. Daarnaast kunnen zij ingezet worden voor het bieden van kortdurende specialistische ondersteuning aan leerlingen.
- Hoogbegaafdheidsspecialisten worden ingezet om bij te dragen aan het verhelderen van de onderwijsbehoeften en een passend onderwijsaanbod van leerlingen.
- Daarnaast kunnen gedragsspecialisten en een specialist mediërend leren (taakaanpak) ingezet worden op de scholen van Ambion.

- We werken nauw samen met specialisten van Steunpunt Onderwijs Noord. Zij worden ingezet voor leerlingen met motorische vraagstukken en langdurig zieke leerlingen.
- De school kan een beeldcoach inschakelen om beter zicht te krijgen op de interactie tussen een leraar en een kind of groep kinderen. Dit met als doel om de interactie te verbeteren en de professionele kracht van de leerkracht te vergroten.

Aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen

Ambion vindt het belangrijk dat meer- en hoogbegaafde leerlingen en jonge leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong op de basisschool goed ondersteund worden. Enerzijds om deze leerlingen de kans te bieden om zich optimaal te ontwikkelen. Anderzijds om zorg te dragen voor het welbevinden van (hoog) begaafde leerlingen. Wij zijn ons ervan bewust dat ondersteuningsbehoeften en contextvariabelen kindspecifiek zijn en dat het daarom maatwerk betreft.

Binnen het schoolteam is kennis van het herkennen van (mogelijk) (hoog)begaafde leerlingen. De school komt hieraan tegemoet door het aanpassen van de didactiek, de leerstof (compacten, verdiepen, verrijken), het leertempo en heel incidenteel door vervroegde doorstroming. Vanzelfsprekend gebeurt dit na overleg met ouders.

Op onze school streven we naar vroegtijdige signalering en onderkenning van kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong. Hierbij maken we gebruik van het SIDI-PO. Dit leidt tot een onderwijsaanbod (leeraanbod en begeleiding) dat passend is bij de behoeften van de jonge leerlingen. De samenwerking tussen leerkracht(en), ouders en leerling is hierbij cruciaal, alsook het pedagogisch didactisch handelen van de groepsleerkracht.

Binnen Ambion zijn twee hoogbegaafdheidsspecialisten werkzaam die geconsulteerd kunnen worden. Deze specialisten ondersteunen de leerkrachten op onze school bij het vroegtijdig signaleren en denken mee over het vormgeven van het onderwijsaanbod. Daarmee draagt de specialist bij aan de kwaliteitsontwikkeling van het team en het aanbod.

Op regelmatige basis zorgt onze school voor peer contact: contactmomenten en samenwerkingsmomenten voor leerlingen met kenmerken van hoogbegaafdheid. Wij geven dit vorm in onze Peergroepen voor groep 5/6 en groep 7/8. In de Peergroepen worden deze leerlingen in een voor hen rijke leeromgeving uitgedaagd door het ontmoeten van peers en door uitdagende leerstof- en activiteiten. Tevens dient de Peergroep om kinderen te begeleiden in de sociale ontwikkeling en hun valkuilen, zodat zij zich zoveel mogelijk vrij voelen om hun potentieel te ontwikkelen.

Aanbod voor moeilijk lerende leerlingen

Voor leerlingen die ondanks de inspanningen van de school de einddoelen van groep acht niet kunnen halen wordt een aangepaste leerlijn uitgestippeld voor taal en/of rekenen. Dit doen wij volgens de Passende Perspectieven. Passende perspectieven is een uitwerking van de referentieniveaus taal en rekenen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Het doel is om het taal- en rekenniveau van deze groep leerlingen te verhogen op die onderdelen die er voor hen toe doen. Dit zijn doelen die leerlingen moeten kennen en kunnen met het perspectief op een bepaalde uitstroombestemming. Het uitstippelen van een aangepaste leerlijn gaat altijd in overleg met de deskundigen van de BOU.

Daarnaast bevorderen we de leerhouding, het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid van moeilijk lerende leerlingen. Dit doen wij door hiervoor de Leerlijn Zelfredzaamheid en de Leerlijn Leren leren van het SLO te raadplegen.

Aanbod voor kinderen met leesproblemen en dyslexie

We werken volgens de richtlijnen van het protocol 'Leesproblemen en dyslexie'. Wanneer sprake is van leesproblemen intensiveren wij het lees en/of spellingonderwijs door uitbreiding van instructie- en oefentijd begeleid door leerkracht en/of onderwijsassistent. Samenvattend maken wij voor kinderen met leesproblemen gebruik van:

We zetten in de onderbouwgroepen het interventieprogramma "BOUW" (Lexima) in. Wanneer de diagnostiek heeft plaats gevonden volgt er in de meeste gevallen een begeleidingstraject via Timpaan onderwijs. Als school sluiten we aan bij de behandelmethodede welke het desbetreffende instituut aangeeft.

Wanneer het geïntensiveerde onderwijsaanbod onvoldoende resultaat oplevert, kan er sprake zijn van dyslexie en is een externe behandeling gewenst. Ouders hebben dan de mogelijkheid om, in overleg met de school, hun kind aan te melden bij een zorgaanbieder om een diagnose uit te voeren gericht op het vaststellen van dyslexie.

Wanneer ernstige dyslexie is vastgesteld komt de leerling in aanmerking voor een behandeltraject door de zorgaanbieder. Dit behandeltraject wordt aangevraagd bij de gemeente. De gemeente geeft een beschikking af voor de behandeling. Tijdens de behandeling vindt altijd afstemming plaats tussen de behandelaar en school, zodat de ondersteuning op elkaar aansluit.

Kinderen met een dyslexieverklaring kunnen gebruik maken van compenserende en ondersteunende middelen.

Als compenserende en ondersteunende middelen gebruiken wij:

- Voorleesfunctie op de I-pad
- Hulpmiddelen welke worden aangereikt door de desbetreffende behandelaar
- Adaptieve toetsen Leerling in Beeld
- Extra tijd bij toetsen
- Niet meerekenen van spelfouten bij WO vakken

Aanbod voor kinderen met reken- en wiskunde problemen en dyscalculie

Het ondersteuningsaanbod voor leerlingen met ernstige rekenproblemen is gebaseerd op de richtlijnen van het landelijke protocol Ernstige Reken en Wiskunde-problemen en dyscalculie (ERWD). De basis voor passende ondersteuning aan leerlingen met ernstige rekenproblemen is kwalitatief goed rekenonderwijs. Goed reken-wiskunde-onderwijs houdt in dat een leerkracht zijn aanbod zo goed mogelijk afstemt op de ontwikkeling van de leerling en zijn of haar onderwijsbehoefte. Onze leerkrachten bezitten de volgende kennis en vaardigheden:

- Leerkrachten kennen de doorgaande leerlijn rekenen.
- Leerkrachten kennen het Handelingsmodel, het drieslagmodel en de Vertaalcirkel van Cecil Borghouts.
- Leerkrachten weten wat leerlingen moeten kennen om de volgende stap in het leerproces te kunnen maken.
- Leerkrachten kunnen differentiëren binnen subgroepen en individuele hulp geven binnen de groep.
- Leerkrachten kunnen een diagnostisch rekengesprek voeren.
- Leerkrachten kunnen een OPP of een plan van aanpak opstellen met behulp van de IB-er en/of specialist.

Signalering

De nadruk ligt op het signaleren van rekenproblemen in de groepen 1 t/m 4. Het ontwikkelen van de rekenvaardigheden is een cumulatief leerproces. Dat betekent dat een leerling een stevige basis nodig heeft om in de groepen 5 t/m 8 op te kunnen bouwen. De leerkrachten volgen de ontwikkeling van de leerlingen op het gebied van rekenen. In de groepen 1 en 2 gebeurt dit met behulp van een gedegen observatie instrument. In de groepen 3 t/m 8 volgen we de ontwikkeling van de leerlingen met dagelijkse observaties, methodegebonden toetsen en het CITO leerlingvolgsysteem.

Stappenplan

Fase groen: In de onderbouw geven de leerkrachten dagelijks minimaal een half uur rekenonderwijs. Vanaf groep drie wordt dit uitgebreid naar dagelijks een uur. De leerkrachten volgen daarbij dagelijks de ontwikkeling van leerlingen op het gebied van rekenen. Zij geven feedback en sturen bij waar nodig.

Fase geel: De leerkrachten signaleren dat de aanpak in fase groen niet het gewenste resultaat op levert. De leerling krijgt gedurende een aantal maanden planmatig extra ondersteuning. Dit bestaat uit het voeren van diagnostische rekengesprekken, extra onderwijstijd, extra instructie en een extra meetmoment. Het doel, de aanpak en het effect hiervan worden door de leerkracht beschreven.

Fase oranje: De leerkrachten signaleren dat de aanpak in fase geel niet het gewenste effect heeft. De leerling wordt besproken met de intern begeleider en indien nodig met een rekenspecialist van de school of van de flexibel schil van de BOU en/of met de orthopedagoog. Ouders worden betrokken om de analyse en aanpak te bespreken. Er wordt een gezamenlijk plan opgesteld voor intensieve ondersteuning op het gebied van rekenen gedurende een aantal maanden. Het doel, de aanpak en het effect worden door de leerkracht beschreven. Bij de uitvoering van de intensieve ondersteuning, kan de leerkracht gedurende 10 weken, gebruik maken van de rekenspecialist. Zij biedt specifieke rekenondersteuning aan de leerling en voorziet de leerkracht van adviezen over een effectieve aanpak.

Fase rood: De leerkrachten signaleren dat de aanpak in fase oranje niet het gewenste effect heeft. De leerling wordt besproken met de orthopedagoog (HGPD). Er wordt uitgebreid diagnostisch onderzoek gedaan door de orthopedagoog in samenwerking met een gekwalificeerde rekenspecialist vanuit de flexibele schil van de BOU. Op basis van de uitkomsten wordt de specifieke ondersteuning afgestemd op de behoefte van de leerling. De diagnose dyscalculie kan een uitkomst zijn van het uitgebreide onderzoek. Uitgangspunt hierbij is dat uit de evaluatiegegevens blijkt dat er geen of nauwelijks aantoonbare vooruitgang is en dat de leerling in groep zes, zeven of acht zit. De school biedt na de verklaring van dyscalculie blijvend intensieve en deskundige hulp.

Als compenserende en ondersteunende middelen gebruiken wij:

- Hulpmiddelen zoals tafelkaart
- Blijven inzetten en herhalen van basisvaardigheden
- Inzetten van Braams kaarten met reken strategieën
- Rekenmachine als controlemiddel
- Indien nodig aanpassen van de leerlijn (passende perspectieven)
- Rekenroute WIG 5
- Meerekenen met een groep hoger of lager

Aanbod voor leerlingen met Nederlands als tweede taal (NT2)

Nieuwkomers in de regio Heerenveen kunnen gebruik maken van de centrale Schakelklassen Heerenveen. Deze Schakelklassen zijn gevestigd op basisschool De Optimist in Heerenveen. Er is een groep voor nieuwkomers tussen de 7 en 13 jaar.

De nieuwkomers tussen de 7 en 13 jaar in de regio Joure kunnen gebruik maken van de centrale Taalklassen Joure. Deze taalklassen zijn gevestigd op De Brede basisschool in Joure.

Onder nieuwkomers wordt hier verstaan:

- a. Kinderen die rechtstreeks uit het buitenland instromen in de voorschoolse periode en in het primair onderwijs in de gemeente Heerenveen. Het land van herkomst kan binnen de EU en buiten de EU zijn.
- b. Kinderen die al elders in Nederland voorschool of onderwijs hebben genoten, maar het Nederlands onvoldoende beheersen om hen direct te laten instromen in de voorschool of het regulier primair onderwijs in de gemeente Heerenveen. Het land van herkomst kan binnen de EU en buiten de EU zijn.
- c. De kinderen zijn korter dan twee jaar in Nederland.
- d. Ook kinderen van zogenaamde statushouders die het Nederlands onvoldoende beheersen om in te kunnen stromen in de voorschool of het regulier primair onderwijs vallen onder de doelgroep.
- e. De centrale schoolvoorziening heeft een diagnose- en adviesfunctie voor wat betreft de inzet van het schakelonderwijs of rechtstreekse instroom in reguliere voorschool en primair onderwijs.

De schakelklassen en de taalklassen zijn geen eindonderwijs. Na maximaal 1,5 jaar worden de leerlingen teruggeplaatst naar een reguliere school, mits er geen andere specifieke ondersteuningsbehoefte qua leren en gedrag is vastgesteld.

Aanbod voor leerlingen met een lichamelijke beperking

Voor leerlingen met een lichamelijke beperking maken we gebruik van de expertise van Steunpunt Onderwijs Noord. Specialisten gaan samen met ons op zoek naar de benodigde aanpassingen in de klas. Steunpunt Onderwijs Noord werkt onder andere samen met Revalidatie Friesland.

Aanbod voor langdurig zieke leerlingen

Voor langdurig zieke leerlingen maken we gebruik van de expertise van Steunpunt Onderwijs Noord. Specialisten onderzoeken samen met de school, ouders en zorgpartners op welke manier langdurig zieke leerlingen aan het onderwijs deel kunnen nemen.

Aanbod voor kinderen die medicijnen gebruiken of waarbij medische handelingen moeten worden verricht

Binnen Ambion is het volgende met betrekking tot medicijnverstrekking/verrichten medische handelingen vastgesteld. Op scholen van Ambion zal, onder bepaalde voorwaarden, medewerking worden verleend aan het verstrekken van medicijnen. Voor wat betreft het verrichten van medische handelingen is de keuze gemaakt dat de scholen van Ambion hieraan in principe géén medewerking verlenen. De ouders zullen zelf een arts of de GGD moeten inschakelen. Voor meer informatie wordt verwezen naar het protocol medische handelingen op scholen.

Aanbod voor leerlingen op sociaal-emotioneel gebied en gedrag

Naast de dagelijkse observaties van de leerkracht, wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling en veiligheidsbeleving van leerlingen jaarlijks gemonitord met behulp van Leerling in Beeld Sociaal

emotioneel functioneren. Het instrument geeft inzicht in het zelfbeeld, welbevinden en het sociale gedrag van leerlingen. Het instrument bestaat uit digitale vragenlijsten voor leerkrachten én leerlingen. Omdat zowel de leerling als de leerkracht vragenlijsten invullen, kun je een gesprek aangaan over de signaleringen. Hoe staan de leerlingen er zelf in en komt dat overeen met hoe de leerkracht ernaar kijkt? Dat bevordert het eigenaarschap. Soms is een gesprek niet nodig en kan de leerkracht direct aan de slag met een leerling of een groep. De tips uit de handreiking van Leerling in Beeld, Sociaal emotioneel functioneren kunnen hiervoor worden gebruikt.

M.b.t het versterken van het pedagogisch klimaat en ter voorkoming van gedragsproblemen werken wij met de sociaal emotionele methode Kwink. Verder is er een gedragsprotocol met daarin opgenomen het pestprotocol aanwezig op school. Ook voeren wij 2 keer per jaar KOL gesprekken op school (kind, ouder, leerkracht). Ook werkt school met een time-out protocol.

Ambion heeft een meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld¹ en alle teamleden zijn hiervan op de hoogte.

De gedragspecialisten uit de flexibele schil van de BOU kunnen ingezet worden voor kortdurende begeleiding en advies van de leerling en leerkracht bij gedragsvraagstukken.

Wanneer in de thuissituatie extra ondersteuning nodig is, kan de school ouders verwijzen naar de preventiemedewerker of het wijkteam. Zij biedt zorgondersteuning of de gemeente zorgt voor een verwijzing naar een passende zorgaanbieder. Indien nodig en met toestemming van ouders vindt afstemming plaats tussen school en de betrokken zorgpartner.

Bij regelmatig ziekmelden van een leerling, ook al is het voor slechts een dag of enkele dagen, is de school alert omdat dit een voorspeller voor thuiszitten kan zijn. Wij volgen hierbij het protocol ziekteverzuim van de GGD.

4.Extra ondersteuning

Algemeen

Soms heeft een leerling extra ondersteuning nodig. We spreken van extra ondersteuning als de basisondersteuning niet toereikend is. We verstaan onder extra ondersteuning, de zeer intensieve ondersteuning die leerlingen nodig hebben op de basisschool. Het gaat bijvoorbeeld om moeilijk lerende leerlingen met tevens een intensieve ondersteuningsvraag op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Of om leerlingen met een zeer ernstige vorm van dyslexie of dyscalculie, die naast de behandeling, intensieve ondersteuning nodig hebben op school. Of om leerlingen, die ondanks de inspanningen van de school de einddoelen van groep acht niet kunnen halen voor de basisvaardigheden met de verwachte uitstroombestemming Praktijkonderwijs of Voortgezet Speciaal Onderwijs. Daarnaast spreken we van extra ondersteuning als we een onderwijs-zorgarrangement bieden op school, wanneer ondersteuning wordt geboden vanuit Kentalis of Visio. Deze vormen van extra ondersteuning worden hieronder toegelicht. Samen met de deskundigen van de BOU onderzoeken wij of we met de extra ondersteuning de leerlingen een passend onderwijsaanbod kunnen bieden op onze school.

Onderwijs-zorgarrangementen in samenwerking met ketenpartners

Sommige leerlingen hebben naast ondersteuning in het onderwijs ook aanvullende zorg nodig, omdat ze zich fysiek of mentaal niet alleen kunnen redden op school. Als een leerling een combinatie van onderwijs en zorg op school krijgt, spreken we van onderwijs-zorgarrangementen. Een

onderwijs-zorgarrangement is maatwerk: de behoefte van de leerling of een groep leerlingen bepaalt de aard van het arrangement. Onderwijszorgarrangementen komen altijd tot stand door samenwerking tussen ouders, jeugdhulp en de school. De school bepaalt uiteindelijk hoe het onderwijs-zorgarrangement vormgegeven wordt, zodat de kwaliteit en continuïteit van de (zorg)ondersteuning gewaarborgd blijft.

Indien ouders in verband met de ontwikkeling van hun kind al dan niet op advies van de school deskundigen hebben ingeschakeld, staat de school in principe open voor afstemming. Te denken valt bijvoorbeeld aan dyslexiebehandelaar, psychologen, kinderartsen, orthopedagogen, fysiotherapeuten, huisartsen, logopedisten. Behandeling door de betreffende deskundigen vindt buiten schooltijd plaats, tenzij behandeling onderdeel uitmaakt van een onderwijs-zorgarrangement.

Aanbod voor leerlingen met een taal ontwikkelingsstoornis (TOS)

Wanneer bij een leerling een taal ontwikkelingsstoornis vastgesteld is, kan de leerling mogelijk in aanmerking komen voor extra ondersteuning vanuit Kentalis (cluster 2). De Commissie van Onderzoek van Kentalis, beoordeelt aan de hand van criteria of een leerling is aangewezen op ondersteuning vanuit de instelling op de reguliere school of onderwijs op de instelling. De commissie mag deze criteria zelf bepalen en bepaalt ook de duur van de extra ondersteuning.

Aanbod voor leerlingen met een visuele beperking

Als een leerling met een visuele beperking extra ondersteuning behoeft kan er een beroep worden gedaan op de ambulant begeleiders van Visio (cluster 1). De school kan ook ambulant begeleiders inschakelen voor preventieve ondersteuning voor een hulpvraag op het betreffende expertisegebied.

Aanbod voor leerlingen met een auditieve beperking

Als een leerling met een auditieve beperking extra ondersteuning behoeft kan er een beroep worden gedaan op de ambulant begeleiders van Kentalis (cluster 2). De school kan ook ambulant begeleiders inschakelen voor preventieve ondersteuning voor een hulpvraag op het betreffende expertisegebied.

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Wanneer een leerling extra ondersteuning krijgt, wordt voor de leerling door de school een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Hierin staat onder andere beschreven wat het uitstroomperspectief is van de leerling. Het handelingsdeel van het OPP is een groeidocument met daarin de tussendoelen voor de leerling, plan van aanpak en tussenevaluaties. Instemming van ouders op het handelingsdeel van het OPP is wettelijk verplicht. Minimaal een keer per jaar wordt het OPP met de ouders (en de leerling) geëvalueerd. Het OPP wordt door de school geregistreerd in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD) met de begin- en einddatum.

5. Verwijzing naar het speciaal (basis) onderwijs

Het ontwikkelingsproces van een leerling op school is een dynamisch proces. Leerling, leraar en omgeving (school en thuis) zijn met elkaar in interactie en hebben invloed op elkaar. Bij een verwijzing naar een andere school is er sprake van een leerling in een stagnerende onderwijs- of leersituatie, ondanks de geboden extra ondersteuning.

Voor verwijzing naar een school voor speciaal (basis) onderwijs, vraagt de school een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan bij het samenwerkingsverband. Een TLV is nodig om onderwijs te volgen op een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. De Commissie van Advies van het samenwerkingsverband geeft deze toelaatbaarheidsverklaringen af, alleen nadat er deskundigenadvies is opgesteld. Het deskundigenadvies wordt opgesteld door een onafhankelijke orthopedagoog van het samenwerkingsverband Friesland. De school zorgt voor de aanlevering van

het dossier. Dit bestaat uit het OPP met daarin een integratief beeld van de orthopedagoog van de BOU en de zienswijze van de ouders.

Voor de periode tussen de ontvangst van de aanvraag toelaatbaarheidsverklaring S(B)O en de beslissing op de aanvraag geldt een termijn van 6 weken. Deze termijn kan met ten hoogste 4 weken worden verlengd. De toelaatbaarheidsverklaring SBO en SO is in beginsel geldig voor alle SBO-scholen en SO-scholen binnen het samenwerkingsverband Friesland.

Om in aanmerking te komen voor speciaal basisonderwijs en of speciaal onderwijs heeft een leerling een toelaatbaarheidsverklaring nodig.

6. Zorgplicht en grenzen aan de mogelijkheden van de school

Het schoolbestuur heeft zorgplicht; dat wil zeggen dat het schoolbestuur verantwoordelijk is om voor iedere leerling een passend onderwijsaanbod te realiseren. Dit kan op de school waar de ouders de leerling hebben aangemeld, of op een andere school. We vinden het belangrijk dat ieder kind het onderwijs krijgt dat hij of zij nodig heeft. Daarbij is het van belang dat kinderen zich prettig voelen op school, dat zij zich goed ontwikkelen en voldoende leervorderingen maken.

Wat kan de school?

De school heeft samengevat de volgende mogelijkheden om het onderwijs- en ondersteuningsaanbod af te stemmen op de leerling:

- Aanpassing van het programma (hoeveelheid werk, niveau, werktempo, keuze van het werk)
- Werken in een andere methode of met andere materialen
- Differentiatie in instructie
- Een langer verblijf in een bepaalde groep
- Afstemming pedagogische aanpak

Wat vraagt dit van de leerling?

- Een bepaalde mate van zelfstandigheid

Wat vraagt dit van de ouders?

- Een op samenwerking gerichte houding

Wanneer kan de school het niet (meer)?

- indien er sprake is van verstoring van de rust en orde op school;
- indien de zorg en begeleiding die de school kan bieden niet toereikend is voor de ontwikkeling van de leerling;
- indien de begeleiding zoveel aandacht vereist, dat er sprake is van verstoring van het onderwijsproces van andere kinderen.

Indien er twijfels zijn of de school voldoende ondersteuning kan bieden aan een kind en extra ondersteuning is ingezet die onvoldoende bijdraagt aan de ontwikkeling en het welbevinden van het kind, wordt een zorgvuldige afweging gemaakt. De uitkomsten hiervan zijn onder meer afhankelijk van de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van het kind, de omvang en samenstelling van de groep waarin het kind geplaatst wordt en de ervaring en deskundigheden van het team. Indien het op onze school niet (langer) lukt, om een passend onderwijsaanbod te realiseren, gaan we in overleg met ouders andere mogelijkheden bespreken, zoals:

- een andere basisschool;
- een (andere) school voor speciaal basisonderwijs;
- een (andere) school voor speciaal onderwijs.

Een andere school voor basisonderwijs

School en ouders bepalen in overleg op welke wijze een andere basisschool benaderd wordt. De BOU heeft hierbij een adviserende rol.

Een (andere) school voor speciaal (basis)onderwijs

Om in aanmerking te komen voor speciaal basisonderwijs en of speciaal onderwijs heeft een leerling een toelaatbaarheidsverklaring nodig van het samenwerkingsverband Friesland. De Commissie van Advies van het samenwerkingsverband geeft deze toelaatbaarheidsverklaringen af, alleen nadat er deskundigenadvies is opgesteld. Het deskundigenadvies wordt opgesteld door een onafhankelijke orthopedagoog van het samenwerkingsverband Friesland. De school zorgt voor de aanlevering van het dossier. Dit bestaat uit het OPP met daarin een integratief beeld van de orthopedagoog van de BOU en de zienswijze van de ouders. De school vraagt de toelaatbaarheidsverklaring aan.

7. Plannen en ambities

De scholen van Ambion hebben zes gemeenschappelijke thema's geformuleerd die het kader vormen voor de doorontwikkeling van passend onderwijs 'op weg naar inclusiever onderwijs' in de periode 2023-2027.

Het versterken van de ondersteuning en het vergroten van de draagkracht van leerkrachten zodat zij het verschil kunnen maken voor hun leerlingen.

Met aandacht voor:

- Een positieve attitude van schoolteams tegenover inclusief onderwijs.
- Het vertrouwen van leerkrachten in eigen kunnen.
- Het tijdig om hulp vragen.
- Effectieve ondersteuning bij gedragsvraagstukken.
- Het betrekken van het perspectief van het kind.
- De rol van de intern begeleider en schoolleider bij de ondersteuning van leerkrachten.
- De inzet van Consultatieve Leerling Begeleiding (CLB).
- De uitwisseling van expertise binnen Ambion.

Leerkrachten versterken hun differentiatievaardigheden zodat alle leerlingen zich optimaal ontwikkelen, zo thuis nabij mogelijk.

Met aandacht voor:

- De visie op convergent en divergent differentiëren.
- De differentiatie tijdens de instructie.
- Kennis van de leerlijnen
- Het hebben van hoge verwachtingen en het handelen hiernaar.
- Meer uniformiteit in het planmatig werken tussen de scholen.
- Minimale administratie.

Het versterken van het aanbod voor het jonge kind van 2-7 jaar in een doorgaande lijn in samenwerking met de peuteropvang, zodat jonge kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Met aandacht voor:

- De overdracht van de peuteropvang naar de basisschool.
- Vroeg signalering en vroegtijdige passende ondersteuning.
- Taalstimulering van het jonge kind van 2-7 jaar.
- Borging en doorontwikkeling 'effectief rekenen in de groepen 1 t/m 3'
- De extra ondersteuning binnen zorgniveau 2/3 voor leerlingen met leesproblemen.
- Leerlingen die het risico lopen op laaggeletterdheid.
- Het vergroten van de vaardigheden van leerkrachten om effectief bij te dragen aan de leesmotivatie van leerlingen.

Het verrijken van het aanbod voor onze (hoog)begaafde leerlingen en voor onze bovenbouw leerlingen die 'leren door te doen'.

Met aandacht voor:

- Een sterk aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen waarbij zij samenwerken met 'peers'.
- De kennis van leerkrachten over het signaleren van (hoog)begaafde leerlingen en het bieden van een passend onderwijsaanbod.
- Het aanbod voor leerlingen in de bovenbouw met een uitstroomprofiel VMBO-kader/basis of praktijkonderwijs.

Het versterken van de samenwerking met onze zorgpartners in de gemeente Heerenveen en de gemeente De Fryske Marren.

Met aandacht voor:

- Preventieve jeugdhulp binnen de scholen.
- Effectieve onderwijs-zorgarrangementen.
- Slagvaardigheid bij complexe problematiek.
- Voorkomen van thuiszittende leerlingen.

We dragen bij aan een dekkend onderwijsaanbod in de regio Heerenveen-Joure, zodat we alle kinderen een passende onderwijsplek kunnen bieden zo thuis nabij mogelijk.

1. Ontwikkelen van een doorgaande lijn op inhoudelijk, pedagogisch-didactisch en zorggebied met de peuteropvang en zorgpartners. Het vroegtijdig signaleren en in kaart brengen van specifieke ondersteuningsbehoefte van jonge kinderen en het bieden van passende ondersteuning bij de peuteropvang waarop in groep 1 en 2 kan worden voortgebouwd.
2. Het versterken van de ondersteuning en het vergroten van de draagkracht van de leerkrachten, zodat alle leerlingen onderwijs op maat krijgen.
  - Het versterken van de differentiatievaardigheden van de leerkrachten
  - Toepassen van het Expliciete Directe Instructiemodel (EDI)
3. Het verrijken van het aanbod voor onze (meer/hoog)begaafde leerlingen en voor onze leerlingen die leren door te doen.

- Deelnemen aan de peergroep Hoogbegaafdheid
  - Deelnemen aan “Samen sterk in de praktijk”
4. Planmatig werken aan de kerndoelen voor het leerjaar. Leerkracht heeft inzicht en overzicht in de leerlingzorg betreffende de leerlingen uit de eigen groep.
  5. Inzicht in de aanwezige expertise op stichtingsniveau om leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte op de juiste manier te kunnen ondersteunen. Gebruik maken van deze expertise binnen de school.
    - Rekenspecialisten
    - (hoog)begaafdheidsspecialisten
    - Mediërend leren
    - Beeldbegeleiding
    - Dyslexie specialist
    - Logopedist
  6. Doorontwikkelen van de afstemming met zorgaanbieders, o.a. werken met onderwijszorgarrangementen.

Voor een nadere toelichting op de ‘Plannen en ambities’ en de uitwerking daarvan wordt verwezen naar het schoolplan en het schooljaarplan van de school.

Bijlage I Samenwerkingsrelaties ketenpartners

Jeugdarts / jeugdverpleegkundige

De jeugdarts en/of jeugdverpleegkundige screent alle kinderen in groep 2 en in groep 7 op hun lichamelijke en sociale ontwikkeling. Daarnaast kunnen ook kinderen uit andere groepen worden gezien.

Schoolmaatschappelijk werk

Schoolmaatschappelijk werkers bieden onder andere lichte opvoedingsondersteuning.

Ambulante begeleiding vanuit het Landelijk Speciaal Onderwijs cluster 1 en 2

Als een leerling met een visuele, auditieve en/of communicatieve beperking extra ondersteuning behoeft kan er een beroep worden gedaan op de ambulante begeleiders van Visio (cluster 1) en Kentalis (cluster 2). De school kan ook ambulante begeleiders inschakelen voor preventieve ondersteuning voor een hulpvraag op het betreffende expertisegebied.

Steunpunt Noord

Als kinderen vanwege ziekte langdurig thuis zijn, kan de consulent onderwijs aan zieke kinderen onderwijs verzorgen in de thuissituatie.

Sociaal Werk De kear

Logopedie

Logopedie Joure

Salverda Logopedie Sint Nicolaasga

Skik

Peuteropvang De Lyste Swan (maandag t/m donderdag)

BSO (dinsdag en donderdag)

Timpaan Onderwijs

Diagnostiek en behandeling van leerlingen met Dyslexie

Andere functionarissen waarmee wordt samengewerkt:

- Leerplichtambtenaar
- Politie
- VVE Coördinator gemeente De Fryske Marren